

УДК 336.13.051(477)

Г. В. Даценко,
д. е. н., доцент, Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету
ORCID ID: 0000-0001-8327-7301

DOI: 10.32702/2306-6814.2021.1.5

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

H. Datsenko,
Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Regional Development
and Administration, Vinnytsia Trade and Economics Institute of Kyiv National Trade and Economic University

RISK MANAGEMENT IN INTERNAL AUDIT AT THE ENTERPRISE

У статті розкрито сутність ризиків під час проведення внутрішнього аудиту на промислових підприємствах. Встановлено, що управління ризиками під час проведення внутрішнього аудиту на підприємстві є превентивною дією, спрямованою на запобігання впливу потенційних і реальних небезпек і загроз. Доведено, що внутрішній аудит підприємства має спрямовуватись на здійснення аналізу та оцінювання ефективності системи управління ризиками, а також використання найбільш прийнятних методів усунення ризиків на підприємстві. Визначено методи реагування на ризик під час проведення внутрішнього аудиту на підприємстві. Для досягнення цілей підприємства сформовано сукупність заходів щодо реагування на ризики, а також їх виявлення та попередження. Доведено, що управління ризиками під час проведення внутрішнього аудиту повинно проводитися на підприємстві на всіх ієрархічних рівнях та в межах усіх функцій, особливо з виявлення та попередження ризиків.

The article reveals the essence of risks in conducting internal audits at industrial enterprises. The purpose of the article is to study the main aspects of risk management in conducting internal audits at the enterprise.

It is proved that the internal audit of the enterprise should be aimed at the analysis and evaluation of the effectiveness of the risk management system, as well as the use of the most acceptable methods of risk elimination at the enterprise. It is established that risk management during the internal audit of the enterprise is a preventive action aimed at preventing the impact of potential and real hazards and threats.

Internal audit allows the enterprise to achieve its goals and objectives, which involves systematization and consistency of actions aimed at assessing and improving the effectiveness of risk management processes.

Methods of risk response during internal audit at the enterprise are determined. To achieve the goals of the enterprise a set of measures to respond to risks is formed, as well as their detection and prevention. These measures are proposed to understand the relevant rules and procedures that are implemented in the enterprise in order to influence the risks and promote the achievement of the goals of the enterprise on the basis of efficiency and timeliness of response to emerging risk.

It is determined that the effectiveness of the organization and implementation of risk management system in the enterprise depends on how competent the manager is in defining, distributing roles and responsibilities between subordinates and their effective communication to everyone.

Risk management in the conduct of internal audit should be carried out at the enterprise at all hierarchical levels and within all functions, especially to identify and prevent risks. At the same time, risk minimization measures are considered a necessary complement to internal audit, which should be integrated with other elements of internal audit.

It is established that in order to be effective, the risk management system in conducting an internal audit must meet the plan and deadlines, be cost-effective, comprehensive, reasonable and be directly related to the objectives of internal audit.

Ключові слова: внутрішній аудит, ризик, управління ризиками, реагування на ризик, фінансова діяльність, підприємство.

Key words: internal audit, risk, risk management, risk response, financial activity, enterprise.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В умовах, за яких вітчизняні промислові підприємства здійснюють свою господарську діяльність, є постійна боротьба із численними ризиками та загрозами, нейтралізація яких дозволяє досягати стабільності їхньої фінансової стану.

Враховуючи наведене вище, основною умовою ефективного розвитку промислових підприємств є їх здатність виявляти, попереджувати та здійснювати захист від негативного впливу ризиків та загроз, особливо при реалізації фінансової діяльності.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Вагомий внесок у дослідження теоретико-методологічних та науково-практичних основ внутрішнього аудиту здійснили такі вчені: О. Бунда, Д. Драгочинська, О. Редько, К. Редько, В. Рудницький, Г. Рзаєв, К. Утенкова та інші.

Аналіз результатів досліджень науковців свідчить про їх суттєвий доробок у вивченні актуальних питань сутності внутрішнього аудиту та його впливу на діяльність підприємств, удосконаленні методології внутрішнього аудиту тощо. Проте питання управління ризиками діяльності підприємства при здійсненні внутрішнього аудиту є найбільш визначальними і потребують подальшого вивчення.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є дослідження основних аспектів управління ризиками під час проведення внутрішнього аудиту на підприємстві.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Зростання конкурентного та ризикового середовища, прояви кризових явищ, швидкі зміни умов діяльності суб'єктів господарювання призвели до зміни акцентів науковців в напрямі дослідження питань управління ризиками під час проведення як внутрішнього, так і зовнішнього аудиту.

Варто зазначити, що внутрішній аудит спрямований на надання незалежної та об'єктивної оцінки якості економічної інформації, фінансового стану підприємства, ведення бухгалтерського обліку, дотримання раціонального використання активів, управління ризиками, перевірку якості управлінської діяльності тощо, а також надання роз'яснень і рекомендацій керівництву з приводу функціонування системи внутрішнього контролю.

Існують випадки, коли очікування користувачів фінансових звітів щодо виявлення всіх помилок та порушень при проведенні внутрішнього аудиту не є виправданими. Водночас ефективний аналіз ризику під час проведення внутрішнього аудиту дає змогу забезпечити відповідність між очікуваннями користувачів та аудиторами щодо виявлення викривлень фінансової звітності. Зменшити ймовірність невиявлених помилок є можливим у тому випадку, коли аудиторські ресурси зосереджуються в сегментах підвищеного ризику. Відповідно, проведення аналізу ризику наявності суттєвих викривлень і аналізу ризику контролю здійснюють вплив на характер, час та обсяг аудиторських перевірок.

Варто зазначити, що у кожного науковця сформувався власний підхід щодо доцільності управління ризиками під час проведення внутрішнього аудиту. Зде-

більшого спрямованість зазначеного процесу визначають як необхідність підприємства забезпечувати його ефективне функціонування і сталий розвиток, захист фінансових інтересів, запобігання банкрутству, збиткам, прорахунків і прямих зловживань, гармонізація інтересів тощо.

Виявлення ризиків та ефективне управління ними на підприємстві при проведенні внутрішнього аудиту забезпечує можливість підприємства протистояти загрозам внутрішнього та зовнішнього середовища. Виходячи із цього, вивчення ризиків під час проведення внутрішнього аудиту на підприємстві є превентивною дією, спрямованою на запобігання впливу потенційних і реальних небезпек і загроз.

Зважаючи на наведене вище, пропонуємо трактувати ризик під час проведення внутрішнього аудиту як ймовірність відхилення фінансових результатів у зв'язку із прийнятими конкретними рішеннями від запланованих, а тому потребують негайного реагування.

Аудитору під час проведення перевірки необхідно ідентифікувати ризики та оцінити їх для того, щоб сформувати сукупність прогнозованих ситуацій, а також за допомогою сформованого інструментарію та технологій управлінський персонал мав змогу розробити заходи щодо усунення дестабілізуючих факторів внутрішнього і зовнішнього середовища.

В основу проведення внутрішнього аудиту підприємства покладено взаємозв'язок таких елементів, як фінансових інтересів підприємства; середовища підприємства, в якому існують ризики та потенційні загрози реалізації цих інтересів; ресурсного потенціалу підприємства, що загалом здійснюють прогнозування ризиків, своєчасне попередження, профілактику та усунення. Такий підхід дає можливість підприємству на основі застосування дієвих контрольних заходів ефективно реалізовувати свою фінансово-господарську діяльність у періоди скорочення обсягів надходжень вхідних грошових потоків від інвесторів, замовників, клієнтів тощо [1, с. 170].

Відповідно до МСА 610 "Використання роботи внутрішніх аудиторів" [2], діяльність внутрішнього аудиту регламентується як діяльність з оцінки, яку організовує підрозділ суб'єкта господарювання, або надається як послуга. Також, згідно із цим стандартом, діяльність підрозділу внутрішнього аудиту передбачає наявність таких процесів: реалізація моніторингу внутрішнього контролю, перевірка фінансової та операційної інформації, спостереження за дотриманням законів та нормативних актів, управління ризиками.

Отже, згідно із Міжнародними стандартами, внутрішній аудит дозволяє підприємству досягти поставлених цілей та завдань, що передбачає систематизованість та послідовність дій, спрямованих на оцінку та підвищення ефективності процесів управління ризиками [3].

Внутрішній аудит стимулює працівників на підприємстві здійснювати свою діяльність у відповідності до вимог чинної системи нормативно-правового регулювання, а також розробленої підприємством внутрішньої політики, основних положень, інструкцій та планів розвитку, що забезпечують ідентифікацію ризиків та розробку заходів щодо їх нейтралізації, з метою недо-

пущення непередбачуваних витрат чи втрати репутації підприємством.

Отже, внутрішній аудит спрямований на надання незалежної та об'єктивної оцінки якості економічної інформації, фінансового стану підприємства, ведення бухгалтерського обліку, дотримання раціонального використання активів та управління ризиками з метою підвищення ефективності діяльності підприємства [4].

Водночас спільною рисою як для внутрішнього, так і для зовнішнього аудиту є існування аудиторських ризиків, які полягають у потенційній неспроможності аудитором виявити всі помилки, прорахунки та перекручення в бухгалтерському обліку, у зв'язку із чим, деякі правопорушення та фінансові махінації можуть залишитися невиявленими, і через те, ймовірний ризик полягає в отриманні аудитором недостовірної інформації та формуванні неадекватної оцінки з приводу предмета перевірки. Ще один із ризиків, з яким часто стикаються зовнішні аудитори, полягає у неадекватній оцінці підсумків роботи служб внутрішнього аудиту, діяльність яких повною мірою залежить від постановки завдань, сформованої внутрішнім аудитом, та аналітичних процедур, які він застосовує. Саме тому, основні вимоги, які висуваються на сьогодні до внутрішнього аудиту, є формування якісного кадрового забезпечення із належним рівнем матеріального та технічного забезпечення.

У високорозвинутих країнах світу відповідь підприємства на ризики передбачає виконання основних управлінських процесів: планування, виконання, моніторинг тощо. Ефективність організування та реалізації системи управління ризиками на підприємстві залежить від того, наскільки керівник компетентний у визначенні, розподіленні ролей і обов'язків між підлеглими та їх ефективному доведенні до кожного. Тому кожен працівник повинен керуватись такими положеннями, які мають бути викладені у посадових інструкціях. Такий підхід в свою чергу забезпечує можливість кожного нести відповідальність за наслідки ризиків для фінансової діяльності підприємства.

Виходячи із цього, внутрішній аудит підприємства має спрямовуватись на здійснення аналізу та оцінювання ефективності системи управління ризиками (на основі пошуку та виявлення можливих неправомірних дій в процесі ведення фінансово-господарської діяльності, недоцільного використання ресурсів, допущення помилок та прорахунків тощо) та використання найбільш прийнятних методів усунення ризиків на підприємстві.

Адже забезпечення ефективного функціонування промислових підприємств на сьогодні вимагає застосування комплексу інструментів та заходів, спрямованих на протидію внутрішнім та зовнішнім загрозам, які можуть порушити стабільність фінансової системи підприємства (виникнення фінансових порушень, допущення помилок та прорахунків, здійснення ризикових операцій, виявлення фактів шахрайства, зловживань тощо).

Крім того, застосування внутрішнього аудиту уможливує не лише ефективне оцінювання та управління ризиками, але й дозволяє аналізувати та прогнозувати інформаційні потоки, оцінювати заходи із забезпечення та підвищення фінансової діяльності підприємства,

Таблиця 1. Методи реагування на ризик під час проведення внутрішнього аудиту на підприємстві

Метод реагування на ризик	Характеристика	Приклад
Ухилення від ризику	Відмова (ухилення) від ризикованого явища, яке виникло переважно зовнішніми чинниками та має максимальний вплив на бізнес-процес	Залишення ринку збуту з нестійкою економічною ситуацією
	Відмова (ухилення) від ризикованого явища, управлінського рішення	Відмова від ненадійних постачальників
Аутсортинг	Передача ведення бізнес-процесу сторонній організації відповідно до договору	Передача процесу транспортування ТМЦ. Покладання обов'язків із будівництва споруди на сторонню організацію
Хеджування	Зниження втрат у результатів настання ризику негативних змін ціни на товар	Договір хеджування
Лімітування	Застосування певних нормативів з метою зниження можливих втрат при настанні ризикової події	Встановлення граничних сум кредитів
Косортинг	Розподіл функцій між підрозділами підприємства та сторонньою організацією	Косортинг аудиту основних бізнес-процесів підприємства
Резервування активів	Створення високоліквідних активів з метою забезпечення нормального функціонування підприємства у разі настання ризикової події	Створення страхового залишку активів для забезпечення безперервності виробничого процесу
Диверсифікація	Процес розподілу ресурсів підприємства між двома і більше об'єктами	Інвестування у два підприємства
Страховання	Відмова від частини прибутку заради зниження ризику на користь сторонньої (страхової) організації	Страховання від стихійних лих
Пошук гарантів	Перенесення ризику на третіх осіб за умов рівноцінної корисності	Виконання спільних бізнес-проектів
Локалізація	Зосередження ризику на окремому структурному підрозділі підприємства з метою підвищення контрольних заходів	Створення венчурних підприємств для ризикових бізнес-проектів. Визначення суб'єктів ризику (центрів відповідальності) підприємства для реалізації ризикових бізнес-проектів
Самостраховання	Формування резервів всередині підприємства з метою можливого настання ризикової події. Застосовується частіше, коли ризик втрат невеликий	Створення резервів сумнівних боргів
Контроль	Розробка сценарію певних дій, що уможливають зниження ймовірності ризикової події	Звільнення некомпетентних працівників

Джерело: власна розробка автора.

сприяти досягненню стратегічних цілей діяльності підприємства.

Виходячи із цього, під час проведення внутрішнього аудиту отримана інформація полягає саме в оцінці та інтерпретації даних про управління ризиками з метою надання впевненості власникам (керівникам) щодо відповідності реалізованих завдань визначеній меті та поставленим цілям, стабільного розвитку, збалансованості та захищеності фінансових інтересів підприємства та загалом досягнення його ефективного функціонування. Крім того, сучасні методи, прийоми та процедури внутрішнього аудиту дозволяють забезпечити взаємоузгодженість різних підрозділів у досягненні встановлених керівництвом цілей, нівелюючи дію ризиків внутрішнього та зовнішнього середовища.

Таким чином, поетапне впровадження внутрішнього аудиту в діяльність підприємства передбачає відбір найбільш ризикованих операцій, що загрожують фінансовій діяльності підприємства з визначенням

загроз внутрішнього та зовнішнього середовища та розробкою заходів щодо їх попередження та недопущення, з оцінкою ефективності впровадження внутрішнього аудиту в діяльність підприємства з урахуванням його сильних та слабких сторін.

Після оцінки ризику під час проведення внутрішнього аудиту на підприємстві необхідно здійснити вибір методу реагування на ризик, а саме: уникнення ризику, прийняття ризику, зниження ризику, включаючи диверсифікацію, лімітування ризикових позицій, хеджування, передача ризику шляхом зовнішнього страхування (табл. 1).

Після оцінювання ризиків необхідним для керівництва підприємства є впровадження заходів з виявлення та попередження ризиків при проведенні внутрішнього аудиту, оскільки управління ризиками не закінчується на етапі реагування на них (табл. 2). Під даними заходами необхідно розуміти відповідні правила та процедури, які запроваджуються на підприємстві з метою впли-

Таблиця 2. Заходи з виявлення та попередження ризиків під час проведення внутрішнього аудиту

Назва	Суть
Процедури санкціонування та затвердження	Процедури санкціонування, які повинні мати документальний вираз, а також передаватися керівникам і співробітникам в чіткій формі, повинні включати конкретні терміни і умови, відповідно до яких видаються конкретні санкції. Дотримання умов санкціонування означає, що співробітники діють відповідно до вказівок і в рамках обмежень, встановлених керівництвом або законодавством
Поділ обов'язків (санкціонування, обробка, фіксація, перевірка)	З метою забезпечення проведення ефективних перевірок і збалансованості відповідальності, обов'язки і відповідальність слід систематично розподілити серед ряду осіб. Ротація співробітників здатна гарантувати, що одна особа не стане займатися всіма основними питаннями транзакцій або дій протягом надмірно тривалого періоду часу
Контроль за доступом до ресурсів і облікової інформації	Доступ до ресурсів і облікової інформації обмежується уповноваженими особами, які звітують за зберігання і / або використання ресурсів. Підзвітність за зберігання виражається в формі квитанцій, описів яких інших облікових документів, які фіксують передачу на зберігання, а також перехід обов'язків по зберіганню. Ступінь обмеження залежить від уразливості ресурсів, а також від очікуваного ризику втрати чи неналежного використання, і підлягає періодичній переоцінці
Перевірка	Транзакції і значимі дії перевіряються до та після обробки, тобто при доставці майна кількісні показники фактично поставленого майна звіряються з тим, що було замовлено
Звірка	Облікові записи регулярно звіряються з відповідними документами, наприклад, дані бухгалтерського обліку по банківських рахунках звіряються з відповідними банківськими виписками
Перевірка поточної діяльності	Якщо перевірка показує, що фактичні результати не відповідають встановленим цілям або мало співробітників для того, щоб повною мірою реалізувати зазначену форму контролю, то керівництво повинно розуміти існуючі ризики і компенсувати вищевказаний фактор іншими засобами контролю. Ротація співробітників здатна гарантувати, що одна особа не стане займатися всіма основними питаннями транзакцій або дій протягом надмірно тривалого періоду часу
Нагляд (призначення, перевірка та затвердження, керівництво і навчання)	До основних завдань нагляду за проведенням аудиту ефективності діяльності належать: гарантування виконання цілей аудиту; розуміння перевіряючими плану аудиту; спрямованість змісту і методів аудиту; координація дій аудиторів з підконтрольним підприємством; попередження та уникнення помилок; гарантування проведення аудиту відповідно до стандартів; ефективне використання ресурсів на проведення аудиту; контроль проведення аудиту за графіком; достатність доказів в робочих документах; наявність належних висновків, оцінки та рекомендацій в аудиторському висновку

Джерело: складено автором на основі [6—8].

ву на ризики та сприяння досягненню цілей цього підприємства на засадах ефективності та своєчасності реагування на виникаючий ризик. Для забезпечення ефективної діяльності заходи з виявлення та попередження ризиків мають бути:

- доцільними (відповідні заходи у відповідному місці та у відповідності до ризику, якого це стосується);
- економічно ефективними (кошти на проведення заходів не повинні перевищувати очікуваного результату);
- комплексними та послідовними (усі працівники постійно й уважно дотримуються правил і не порушують їх за відсутності керівництва чи за наявності великих навантажень) та бути безпосередньо пов'язаними з цілями внутрішнього аудиту [5].

Загалом процес вирішення питань починається після передачі керівництву результатів аудиторської чи іншої перевірки і закінчується тільки після вжиття заходів, які: коригують виявлені недоліки; тягнуть за собою поліпшення ситуації; доводять, що висновки та рекомендації перевірок не вимагають прийняття управлінських рішень.

Таким чином, управління ризиками має містити сукупність заходів щодо реагування на ризики, а також їх

виявлення та попередження для досягнення цілей підприємства. Щоб бути ефективною, система управління ризиками при проведенні внутрішнього аудиту має відповідати плану і встановленим термінам, бути рентабельною, всеосяжною, обґрунтованою та перебувати в прямому зв'язку з цілями внутрішнього аудиту.

Управління ризиками при проведенні внутрішнього аудиту повинно проводитися на підприємстві на всіх ієрархічних рівнях та в межах усіх функцій, особливо з виявлення та попередження ризиків. Водночас заходи щодо мінімізації ризиків вважаються необхідним доповненням внутрішнього аудиту, які слід інтегрувати разом з іншими елементами внутрішнього аудиту.

ВИСНОВКИ

Отже, як показали результати досліджень, виконанню поставлених завдань та досягненню цілей підприємства при проведенні внутрішнього аудиту перешкоджають ризики. Після оцінки ризику при проведенні внутрішнього аудиту важливо здійснити правильний вибір методу реагування на ризик. Управляти ризиком можна шляхом його уникнення, прийняття або зниження з метою зменшення ймовірності невиявлення суттєвих викривлень. Крім того, управління ризиками не закін-

чуються на етапі реагування на них, а передбачає сукупність заходів, які запроваджуються на підприємстві з метою досягнення поставлених цілей підприємством на засадах ефективності та своєчасності реагування на виникаючий ризик.

Література:

1. Рудницький В.С., Бунда О.М. Процедури моделювання та прийняття рішень в процесі аудиту: монографія. Львів: Львівська комерційна академія, 2009. 216 с.
2. Міжнародний стандарт контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Міжнародний стандарт аудиту 610 "Використання результатів роботи внутрішнього аудитора": затверджено рішенням Аудиторської палати України від 24.12.2014 № 304/1. Офіційний сайт Аудиторської палати України. URL: <https://www.apu.com.ua/> (дата звернення: 16.11.2020).
3. Редько О., Редько К. Процедури аудиту як основа професійної практики. Бухгалтерський облік і аудит: наук. журнал. 2011. № 6. С. 45—50.
4. Податковий кодекс України: закон (№ 2755-VI): [прийнято Верховною Радою України 2.12.2010]. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2011. № 13—14, № 15—16, № 17. Ст. 112. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 17.11.2020).
5. Guidelines for Internal Control Standards for the Public Sector. available at: <http://www.issai.org/> (Accessed 02.12.2020).
6. Посібник для звітності по ефективності внутрішнього контролю: досвід вищих органів аудиту в галузі впровадження і оцінки внутрішнього контролю: видання 2002 року Секретаріату Комітету професійних стандартів. URL: <https://www.eurosai.org/> (дата звернення: 10.20.2020).
7. Утенкова К.О. Внутрішній аудит в аграрних підприємствах: проблеми і перспективи розвитку. Облік і фінанси АПК: науково-виробничий журнал. 2010. № 2. С. 101—103.
8. Рзаєв Г.І., Драгочинська Д.О. Обліково-аналітичні процедури підтримки безпеки формування доходів, витрат і фінансових результатів. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2019. № 1. С. 62—65.

References:

1. Rudnytskyi, V.S. and Bunda, O.M. (2009). Protsedury modelivannia ta pryiniattia rishen v protsesi audytu [Modeling and decision-making procedures in the audit process], Lviv, Lvivska komertsiiina akademiia, Ukraine.
2. Audit Chamber of Ukraine (2014), International standard for quality control, auditing, inspection, other assurance and related services. International Standard on Auditing 610 "Use of Internal Auditor's Performance", available at: <https://www.apu.com.ua/> (Accessed 16.11.2020).
3. Redko, O. and Redko, K. (2011), "Audit procedures as a basis for professional practice", Bukhhalterskyi oblik i audyt : nauk. Zhurnal, no. 6, pp. 45—50.
4. The Verkhovna Rada of Ukraine (2011), The Law of Ukraine "Tax Code of Ukraine", available at: [\[zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17\]\(http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17\) \(Accessed 17.11.2020\).](https://

</div>
<div data-bbox=)

5. Guidelines for Internal Control Standards for the Public Sector, available at: [http://www.issai.org/media\(574,1033\)/INTOSAI_GOV_9100_E.pdf](http://www.issai.org/media(574,1033)/INTOSAI_GOV_9100_E.pdf) (Accessed 02.12.2020).

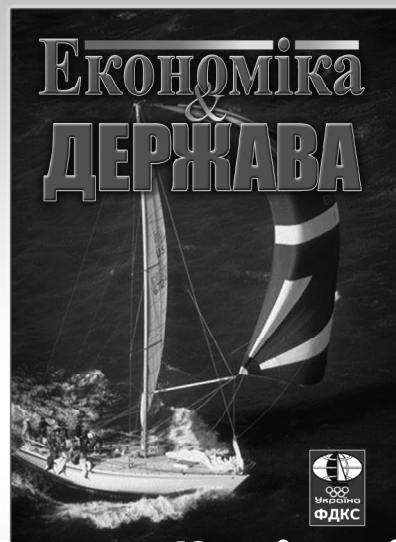
6. Secretariat of the Professional Standards (2002), "Internal Audit Effectiveness Reporting Guide: Experience of Supreme Audit Institutions in Implementing and Assessing Internal Control", available at: <https://www.eurosai.org/handle404?exporturi=/export/sites/eurosai/.content/documents/others/ISSAI/ISSAI-9110-RU.pdf> (Accessed 10.20.2020).

7. Utenkova, K.O. (2010), "Internal audit in agricultural enterprises: problems and prospects for development", Oblik i finansy APK : nauково-vyrobnychiy zhurnal, no. 2, pp. 101—103.

8. Rzaiev, H.I. and Drahochynska, D.O. (2019), "Accounting and analytical procedures to maintain the security of income, expenses and financial results", Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky, no. 1, pp. 62—65.

Стаття надійшла до редакції 24.12.2020 р.

Науково-практичний журнал
«ЕКОНОМІКА ТА ДЕРЖАВА»

Передплатний індекс: 01751

Виходить 12 разів на рік

наукове фахове видання України

З ПИТАНЬ ЕКОНОМІКИ

(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1643

Спеціальності – **051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.**

www.economy.in.ua

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73